

Оригинальность -90%

Семинар-практикум для родителей в младшей группе

«Бала — бэгырь жимеше»

Хамидуллина Людмила Винидимовна,

воспитатель МАДОУ «Детский сад комбинированного вида № 23

«Светлячок»г. Набережные Челны РТ

Максат:Эти – энилэрне балалар белэн эшчэнлектэ кулланыла торган төрле алымнарга өйрөтү, алар белэн эзлекле бэйлэнештэ булуны тээмин итү.

Бурычлар:

1. Эти-энилэрне бер-берсе белэн таныштыру.

2. Эти-энилэргэ үз балалаларын аңларга, аларның эмоциональ иминлеге турында кайгыртырга ярдэм итү.

Жиһазлар һәм күрсәтмәлелек: Тәкъдим ителгән хәлләрне сәхнәләштерү өчен кирәк-яраклар, жырлар яздырылган диск.

Техник чаралар: Магнитофон, интерактив такта, ноутбук, презентация.

Залның бизәлеше: өстәл, урындыклар, бала һәм ата-ана турында мәкальләр һәм әйтемнәр язылган плакатлар.

Ата-аналар белән алдан эзерлек эше: Жырлар, уеннар, мәкальләр өйрөнү, анкета сорауларына жавап бирү.

Семинар барышы.

Балалар без теләгәнчә булсалар,
жирдә барытик генийлар гына яшәр иде .

Иоганн Вольфганг Гете

(Эти-эниләр һәм тәрбияче түгәрәк ясап утыралар)

Тәрбияче: Исәнмесез, хөрмәтле эти – эниләр, кунаклар! Бүген без сезнең белән беренче тапкыр бер гаилә булып жыелдык һәм бик барыбызны да борчыган «Бала — бэгырь жимеше»дигән темага сөйләшү алып барырбыз. Иң элек якыннанрак танышып үтик. (Түгәрәктә утыручы һәр эти-эни үзенең исемен, баласының исемен һәм үзләренең генә ягымлы итеп ничек эндәшүләрен әйтеп, кулындагы йомшак уенчыгын күрсәтсәң бирә).

Тәрбияче чыгышы:

Яңа килгән баланың балалар бакчасына килгәч тә, өйдәгедән бөтенләй аерылып торган яңа шартлар, яңа мохитка килеп элэгүен күп кенә ата-аналар аңлап та житкерми.

Сабыйга яңа учреждение, яңа кешеләр, таныш түгел иптәшләр, өлкәннәр, режим моментларына ияләшәп китүе бик тә авыр.

Ата-аналар да бала өчен борчылалар, балалар бакчасы таләпләренә ияләшәләр. Шулукакыт тәрбиячегәдә бала һәм ата-аналары белән якин мөнәсәбәтләрурнаштыруы жинел түгел.

Бала, балалар бакчасына карата уңышлы адаптация чоры үтсәң өчен, ата-аналарның бакчага карата уңай мөнәсәбәттә булулары, балада да шундый фикер тәрбияләүләре шарт.

Баланың адаптация процессына аның психик һәм физик үсеше, сәламәтлеге, чыныгуы, үз-үзенә хезмәт күрсәтә белүе, өлкәннәр һәм яшьтәшләре белән коммуникатив аралашуы, сабыйның шәхси үзенчәлекләре, ата-аналарның борчылу дәрәжәләре дә тәэсир итә. Әгәр алда әйтеп үткәннәр балада булмаса яки түбән дәрәжәдә булса микросоциаль шартларда адаптация

чоры авыррак үтә. Баланың сәламәтлегенә зыян килә, чөнки эмоциональ стресс реакциясе үсеш ала.

Эмоцияләр дип кешенәң уй-кичерешләрен, тойгы-хисләрен атыйлар. Бу тойгылар кешедә яхшылык-яманлык, канәгатьлек һәм канәгать булмау, рәхәт-михнәт кебек хисләренәң төрле-төрле төсмерләре аша чагыла. Галимнәр раслаганча сизгез атналык сабый балада да иң гадиләрдән саналган канәгать булу һәм канәгатьсезлек хисе бар. Бала үскән саен аның кичергән хис-кичерешләре дә катлаулана бара. Биш яшендә инде ул шатлык, ярату, сагыну, көнчелек, горурлык һәм оят хисе белән таныш.

Эмоцияләр ярдәмендә бала үзенәң кәефен, теләк-ихтияжын өлкәннәргә житкерә. Эмоцияләренәң катлаулыгы бала үзе үскән саен арта һәм бу процесс 10 яшькә кадәр дәвам итә.

Баланың эмоциональ тирәлеге үсешендә гаилә, балалар бакчасы, мәктәп, баланы әйләндереп алган мөхитнең ниндигеге зур роль уйный.

Эмоцияләр кеше эшчәнлегенәң барлык төрләренә дә йогынты ясы.

Эмоцияләренәң бертөрлеләре турыдан-туры баланың танып белү, уйлау-фикерләү, ижади эшчәнлегенә тәсир итә, икенче төрле әйткәндә, белемне үзләштерүнең нәтижәлелеген билгели. Бу төр хисләренә интеллектуаль хисләр дип атыйлар. Аларга кызыксынучанлык, күп белергә теләү, яңалыкка омтылыш, гажәпләнү, икеләнү, ышаныч кебек эмоцияләр керә.

Баланың шәхес булып формалашуында интеллектуаль эмоцияләрдән тыш, әхлакый хисләр дә зур әһәмияткә ия. Кешенәң әхлакый тормышындагы эмоциональ якны горурлык, намус, вөждан, нәфрәт, оялу, һавалану, үз-үзенә артык ярату, дуслык, патриотизм кебек хисләр билгели.

Эмоциональ бәйләнешнең әһәмияте бик зур! Сабый һәр даим үзенәң кадәрле, көтеп алынган булуын, яратуларын тоепторы гатиеш. Шулочрак тагынааның күңелендә «тирә-юньдәгеләр, дөнъя белән гармония дә яшим», «мин аларга кирәк», «мин үземдә аларны яратам» дигәнышанычтуа.

Әгәр ул елаганда, нидер таләп иткәндә әнисе ишетмәмешкә, күрмәмешкә салышса, бала «әнигә ышанырга ярамый» дигән нәтижә ясап кына калмаячак, «кешеләргә, бу дөнъяга өмет багларга кирәкми икән» дигән карарга да киләчәк.

Бала көйсезләнгән вакытта, аңа үзенә сайлау мөмкинлегенә тәкъдим итәргә кирәк. Мәсәлән: “Син уенчыкларыңны хәзер жыясыңмы, әллә мультфильм карагачмы?”, “Башта тешләренәң чистартасыңмы, әллә пижамаңны киясеңме?”

Балалар бакчасына йөри башлагач, ияләнгәнчә, баланың кәефе үзгәрүчән була. Бу очракта эти-әниләргә сабыр булу кирәк. Бик кулай ысул-уеннар. Уен вакытында бала бар нәрсәне үзе теләгәнчә эшлим дип уйлый.

Сезгә шундый очрак тәкъдим итәм.

1. Өйгә кайтып житәбез дигән вакытта, бала көйсезләнә башлый, “барасым килми”, -ди. (Түгәрәктә утырган килеш, уң як күршеләре белән парлашып уйлыйлар һәм үзләренәң жавапларын әйтәләр)
2. Әгәр дә тыңламасаң, сине әнә теге бабай алып китә, -ди әнисе. (Түгәрәктә утырган килеш, сул як күршеләре белән парлашып уйлыйлар һәм үзләренәң жавапларын әйтәләр)

Тәрбияче мисалы: Әни: “Әйдә мин кара ат, ә син ак ат буласын. Кайсы ат тизрәк кайтып житәр икән?” (Баланы куркытып, тыңларга өйрәтергә ярамый. Кечкенә балалар, әйткән сүзгә ышаналар, бигрәк тә эти-әни сүзенә.)

Ә хәзер хөрмәтле эти-әниләр, 2 түгәрәк ясап утырыгыз, төркемнәрдә эшләп алабыз. (Төркемнәргә фикерләшергә һәм сәхнәләштереп күрсәтергә тәкъдим ителә)

1 төркем:

Инде соң, балага йоклар вакыт житкән. Әнисе ничек булса да баланы йокларга ятарга үгетли. Шул вакыт әтисе, иртәгә ял икәннен искә төшереп, тагын әзерәк уйнарга рөхсәт итә. Ә әнисе үз сүзендә тора.

2 төркем:

Әнисе 3 яшьлек улын теш чистартырга өйрәтә. Әтисе бала янында үзенең 5 яшьтә генә өйрәнгәнлеген һәм баланы ирексезләргә кирәк түгел дигән фикерен әйтә.

Тәрбияче фикере: бала тәрбияләүдә эти белән әнинең бер фикердә булулары шарт.

Тәрбияче: Бала шәхесен үстерүгә юнәлтелгән тагын бер эмоциональ хисләр турында әйтеп китмичә булмый – бу эстетик хисләр тәрбияләү. Эстетик (гүзәллек турында) хисләр безнең тормышта искиткеч көчкә ия. Матурлыкны күрә белү, аңлый белү, тудыра белү безнең тормышны баерак, кызыклырак итә, рухи ләззәтләнү бирә. Без кешенең һәръяклы үсешенә омтылабыз, шуңа күрә һәр балада эстетик хисләр тәрбияләргә тиешбез. Эстетик хисләргә соклану, шатлык, сагыш, матурлыкны күрә белү, ярату керә. Кеше тормышында бишек җырларының урыны дәрәжәле. Бишек җырлары ана белән бала икәүдән-икәү генә калган вакыттабашкарыла. Ана ул мәлдә күңеле белән баланың рухи дөньясына якынаерга, уй-фикерләрен нәниләр кабул итәрлек гади, самими итеп әйтергә омтыла. Бишек җырларында аналарның теләкләре, ышанычлары, баласын рухи һәм физик яктан матур, булдыклы, игелекле, мәрхәмәтле гади итеп күрү өметләре чагыла.

-Ә сез хөрмәтле әниләр нинди бишек җырлары беләсез?

(Санамыш ярдәмендә түгәрәктә утырган эти-әниләр арасынан сайлана)

-Хәзер без сезнең белән балачакка кайтып килик, бергәләшеп түгәрәккә басыйк. Без “Шаян яңгыр” уенын уйнап алырбыз.

(Эти-әниләр түгәрәктә бер-бер артлы басалар, тәрбияче: шаян яңгыр ява башлады: ул муеннарга ява, иң өсләренә ява, аркага ява...ди. Катнашучылар түгәрәк буйлап баралар, күнегүләргә үтиләр. Ә аннары икенче якка борылалар)

Тәрбияче чыгышы: Әгәр дә без – өлкәннәр балаларга игътибарлы икән, аларны шәхес буларак кабул итеп яратабыз, алар белән борчылабыз, шатлыкларын үзбезнеке кебек кабул итеп сөенәбез икән, аларның кечкенә генә уңышларын күреп мактый беләбез икән, алар эмоциональ канәгатьлек кичерәләр, аларда уңай сыйфатлар арта, кешеләргә ягымлы мөнәсәбәт формалаша. Әйдәгез, балаларыбызга игътибарыбызны, назыбызны кызганмыйк, алар өчен иң матур, иң әйбәт, иң белемле идеал булайык!

Әдәбият исемлеге.

1. “Гаиләдә һәм балалар бакчасында әхлак тәрбиясе” методик кулланма. Закирова К.В. Казан: Мәгариф, 1999-224б.
2. Развивающие игры с малышами до трёх лет. Популярное пособие для родителей и педагогов. Ярославль, “Академия развития”, 1997

Исегездә тотыгыз!

**Үзегезнең
балагызга
сөенегез!!!**

-Гаиләдә тыныч, дусларча атмосфера булдырырга тырышыгыз.

- Түземле булыгыз.

- Бала сезнең белән сөйләшкәндә аны игътибар белән тыңлагыз.

- Бала сезнең белән сөйләшкәндә аны игътибар белән тыңлагыз.

- «Комачаулама!», «Көйсезләнмә!», «Тизрәк!», «Синнән бернәрсә дә килеп чыкмас!», «Кушканны тыңла!», «Әйбәт бул!» кебек турыдан-туры әйтүләр урынына, «Акыллым минем!» «коюшым минем», «алтыным» дип эндәшүләр кулланыгыз.

- Бала белән бергә ижади эшчәнлек белән шөгыйльләнегез: уйнагыз, әвәләгез, рәсем ясагыз, . . .

-Кызыксынучанлыгын үстерегез.

- Мактауга саранланмагыз.

-Баладан: “Син нәрсә эшлисең?” дип сорагыз.

-Жыелган ачуыгызны баладан алмагыз.